

1315

ACC. N:R.

1315

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVLandskap: *Bohuslän*

Upptecknat av:

Härad:

Adress:

Socken:

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år i

Uppteckningen rör

*Sägner om fiskarers som gifte
sig med en havskranna 1.*

Bohuslän Sägner upptecknad efter en gammal bohusländsk
Skippars berättelse!

Följande gamla sägen, som även finnes omtalad bland innevånarna på Shetlandsöarna, är otvivelaktigt av nordiskt ursprung och jag har även hört den omtalad av gamla fiskargubbar från kusttrakterna:

I de stora havsdjupen levde havsmännen och havskvinnorna, vilka kunde förvandla sig till sälar med tillhjälp av en sälhud, som de kastade över axlarna, och som sälar tumlade de då omkring i vågorna. Utan detta trollmedel förlärade de dock genast sin egenskap av amfibiska män och kvinnor och blevo till vanliga människor. Det berättas, att en kustbo, som en månljus aften vandrade utefter stranden, plötsligt fick se en underlig dans på de skarpkantade stenarna vid vattenbrynet. Det var ett stort antal unga flickor, som dansade, och bredvid dem lägo sälhamnarna utbredda på stranden. Mannen smög sig ljudlöst bort till sälskinnen och gömde ett av dem under en stor sten. Därpå vände han tillbaka, men de dansande havskvinnorna voro då försvunna, med undantag av en underbart vacker flicka, en den skönaste tärna, som någonsin visat sig för en dödlig. Hennes blickar. Och flickan grät, och då hon fick se mannen sökte hon beveka honom att återlämna sälhuden, talismanen, varmed hon åter kunde bliva förvandlad till en säl. Men kustsonen hade blivit förälskad i den vackra kvinnan och nekade bestämt att lämna henne trollmedlet åter. Det enda han kunde göra för henne, var att hemföra henne som sin brud och låta henne leva tillsammans med honom i hans enkla koja. Sirenen, som såg, att hon var prisgiven åt mannens ädelmod och att det icke fanns någon utsikt för henne att kunna återvända till sitt våta rike, antog anbudet och jublande förde kustsonen henne hem.

Så gingo åren. Med tiden tjänade den fattige fiskaren pengar och snart kunde han bygga sig ett större boningshus. Han levde lycklig tillsammans med sin hustru och hans äktenskap välsignades av flera barn. Men alla hade de ett kännetecken på sin kropp, som visade, att de icke voro några vanliga människor, deras fingrar voro nämligen försedda med en liten simhud. Även den forna havsjungfrun älskade sin man, men tidsals föll ett dystert svärmod över henne, hon mindes sina lekar i de salta böljorna och dansen på stranden under månljusa nätter och ofta vandrade hon omkring nära vid kusten, liksom sökande efter sin svunna lycka. Någon gång lockade hon utåt havet och då visade sig en stor säl, med vilken hon talade på ett underligt och främmande språk.

Då hände det sig en dag att en av småbarnen funno ett gammalt sälskinn dolt under en sten på stranden och jublande över det underliga fyndet sprang det ~~om~~ till modern för att visa henne det och få hittelön. Modern igenkände genast sin sälhamn, som hon förlorat den minnesvärda natten, då kustsonen fört henne hem till sin stuga, och darrande av glädje tryckte hon det till sig. Endast hennes barn grumlade hennes stora lycka, men hon kunde icke kämpa mot sin natur, och sedan hon sagt farväl, skyndade hon ned till stranden.

Just då anlände mannen hem från en längre fisketur, frågade efter sin hustru, fick reda på historien om den återfunna sälhamnen och rusade besinningslöst efter henne. Han förstod, att om han icke skulle hinna få tag i henne skulle hon vara för alltid förlorad för honom och han som älskat henne så mycket. Men han kom för sent, ödet hade så beslutat, och han anlände just i lagom tid för att se henne störta från en klippa ned i havet i form av en säl och samtidigt visade sig den stora sälen, som han haft så många hemlighetsfulla samtal och möten med nedanför klippan och lyckönskade henne till hennes räddning. Kustsonen stod blek på klippkrönet och stirrade efter sin försvunna maka, som jublande lekte i vågorna. Men då hon såg mannens sorg ropade hon till honom:

"Farväl. Jag önskar dig all lycka och välgång. Jag älskade dig alltid, då jag var på jorden, men jag har alltid älskat min förste man mer än dig." Och med dessa ord dök hon vid sin makes sida ned i de obekanta djupen.

(15)

Tryck inledningen och uppgiften
var vi hört berättelsen.
Det är mycket troligt om
sagen är nordisk. Möj-
ligen galisk.

Är denna en egen upp-
teckning eller hämtad
fr. tryckt källa? I för-
fallit värdefull.